

Alle kommunalbestyrelser
cc.: KL, DR, regionsrådene
1 bilag

Slotsholmsgade 10-12
1216 København K
Telefon 72 28 24 00
Fax 72 28 24 01
valg@oim.dk
valg.oim.dk

Sagsnr.
2013-08650

Brevstemmeafgivning i kommunen de steder, hvor enhver vælger kan brevstemme til kommunal- og regionalvalget den 19. november 2013

Doknr.
114942

1. Indledning

Dato
14-08-2013

Tirsdag den 19. november 2013 skal der afholdes valg til kommunalbestyrelser og regionsråd. Valgene afholdes efter reglerne i lov om kommunale og regionale valg, jf. lovbekendtgørelse nr. 127 af 11. februar 2013, og de retsfor skrifter, der er udstedt i medfør heraf.

Kommunalbestyrelsen har ansvaret for at tilrettelægge og gennemføre brevstemmeafgivningen på de steder, hvor enhver vælger kan brevstemme i kommunen, f.eks. på borgerservicecentre og lignende, i visse boliger og boformer efter reglerne om social service og boliglovgivningen, herunder i pleje- og ældreboliger m.v., i vælgerens hjem, samt på afsides beliggende øer, jf. nærmere den kommunale og regionale valglovs § 59 og § 60, stk. 2, samt stk. 4 og 5.

Dette brev indeholder **oplysninger om brevstemmeafgivning på de steder, hvor enhver vælger kan brevstemme** til kommunal- og regionalvalget tirsdag den 19. november 2013. For så vidt angår den brevstemmeafgivning, som kommunalbestyrelsen er ansvarlig for at tilrettelægge og gennemføre i visse boliger og boformer efter reglerne om social service og boliglovgivningen, herunder i pleje- og ældreboliger m.v., samt i vælgerens hjem, henvises til de særskilte bekendtgørelser herom, jf. [bekendtgørelse nr. 130 af 19. februar 2009 om brevstemmeafgivning i visse boformer og boliger efter lov om social service og boliglovgivningen](#) og [bekendtgørelse nr. 128 af 19. februar 2009 om brevstemmeafgivning i vælgerens hjem](#). Skema til ansøgning om at brevstemme i eget hjem findes på ministeriets valghjemmeside: <http://valg.oim.dk/valgmyndigheder/valg-til-kommunalbestyrelser-og-regionsraad-i-2013.aspx>.

Brevstemmeafgivningen på de steder i kommunen, hvor enhver vælger kan brevstemme, begynder tirsdag den 20. august 2013 (3. tirsdag i august måned i valgåret). Kommunalbestyrelsen har ansvaret for at tilrettelægge og gennemføre brevstemmeafgivningen. Det er inden for lovgivningens rammer op til kommunalbestyrelsen at beslutte, hvor i kommunen de brevstemmeafgivningssteder, hvor enhver vælger kan brevstemme, henlægges.

Med hensyn til kommunalbestyrelsens opgaver i forbindelse med afholdelse af kommunal- og regionalvalg henvises i øvrigt til Økonomi- og Indenrigsministeriets kommende vejledning om afholdelse af kommunal- og regionalvalget tirsdag den 19. november 2013. Vejledningen forventes udsendt senere i august måned. Ministeriet vil orientere kommunerne herom ved særskilt mail, så snart vejledningen er udsendt.

En oversigt over de tidsfrister, der gælder ved kommunal- og regionalvalget tirsdag den 19. november 2013 findes på ministeriets valghjemmeside:
<http://valg.oim.dk/media/404106/tidsfrister-kogr-valg2013.pdf>.

2. Betingelser for brevstemmeafgivning

Ret til at afgive stemme, herunder brevstemme, til kommunale og regionale valg har enhver, der på valgdagen er fyldt 18 år, som har fast bopæl i kommunen/regionen, og som herudover enten har dansk indfødsret (statsborgerskab), er statsborger i en de øvrige medlemsstater i EU, er statsborger i Island eller Norge eller uden afbrydelse har haft fast bopæl i riget i de sidste 3 år forud for valgdagen.

3. Tilrettelæggelsen af brevstemmeafgivning, herunder fristerne herfor

Efter reglerne i den kommunale og regionale valglovs kapitel 6 kan enhver vælger afgive brevstemme i enhver kommune fra og med den 3. tirsdag i august måned i valgåret, dog senest lørdagen før valgdagen.

Det kan være hensigtsmæssigt at give adgang til at brevstemme på alle kommunens borgerservicecentre inklusiv filialer. I de kommuner, som er blevet væsentligt større efter kommunalreformen, kan det være hensigtsmæssigt at give vælgerne adgang til at brevstemme flere steder i kommunen, så vælgerne ikke får for lang afstand til et sted, hvor de kan brevstemme.

Det er forudsat i loven, at kommunalbestyrelsen ved valget af brevstemmeafgivningssteder skal sikre sig, at vælgeren ikke får for lang afstand til et sted, hvor vælgeren kan brevstemme, og at der er rimelige muligheder for offentlig og privat transport til brevstemmeafgivningsstedet.

Brevstemmeafgivning på de steder i kommunen, hvor enhver vælger kan brevstemme, kan som nævnt ovenfor finde sted fra den 3. tirsdag i august måned i valgåret til og med lørdagen før valgdagen. Der kan således **brevstemmes fra og med tirsdag den 20. august 2013 til og med lørdag den 16. november 2013**. Fra og med den 20. august 2013 skal der inden for almindelig ekspeditionstid **mindst ét sted i kommunen være mulighed for at brevstemme**, og der skal være personale til stede, der kan fungere som brevstemmemodtagere for de vælgere, der måtte henvende sig for at brevstemme. Det er dog ikke et krav, at alle de steder i kommunen, hvor der kan afgives brevstemme, er åbne i hele perioden for brevstemmeafgivning, f.eks. hvis kommunalbestyrelsen beslutter at afholde brevstemmeafgivning på et bibliotek eller lignende de sidste uger op til valget.

En kommune må ikke holde et borgerservicecenter åbent i kortere tid for brevstemmeafgivning end borgerservicecentrets almindelige åbningstid.

Uanset evt. normal lørdagslukning skal kommunen mindst ét sted i kommunen, hvor enhver vælger kan brevstemme, f.eks. et borgerservicecenter eller lignende, **holde åbent for brevstemmeafgivning i mindst nogle timer lørdag den 16. november 2013**, som er den sidste dag for brevstemmeafgivning. Det henstilles, at der denne dag som minimum holdes åbent for brevstemmeafgivning indtil kl. 12.

Det vil i øvrigt være hensigtsmæssigt at holde åbent for brevstemmeafgivning flere steder i kommunen i nogle timer den pågældende dag. Det vil endvidere være hensigtsmæssigt at holde åbent nogle timer på nogle af de steder i kommunen, hvor der kan brevstemmes, de to forudgående lørdage, dvs. **lørdag den 2. november 2013 og lørdag den 9. november 2013**.

Det er forudsat i loven, at kommunen på kommunens hjemmeside og på anden egnet måde, f.eks. ved annoncering i lokale dagblade, skal offentliggøre, hvilken eller hvilke afdelinger i kommunen der varetager brevstemmeafgivningsfunktionen og disses åbningstid.

4. Brevstemmemateriale

Ved brevstemmeafgivning må kun anvendes det brevstemmemateriale, der er tilvejebragt ved Økonomi- og Indenrigsministeriets foranstaltning.

Det er fortsat det brevstemmemateriale, som Økonomi- og Indenrigsministeriet fik fremstillet i 2008 til kommunale og regionale valg, og som blev benyttet ved valget i 2009, som skal benyttes ved kommunal- og regionalvalget i 2013. **Eventuelle restoplag af brevstemmemateriale fra kommunal- og regionalvalget i 2009 kan derfor fortsat benyttes.**

Brevstemmematerialet består af:

- 1) en **grå stemmeseddel** til kommunalbestyrelsesvalget påtrykt ordene "Stemmeseddel til kommunalbestyrelsesvalg" og forsynet med tre rubrikker til angivelse af henholdsvis bogstavbetegnelse, listebetegnelse (partinavn) og kandidatnavn,
- 2) en **blå konvolut**, der på forsiden er påtrykt ordene "Stemmeseddel til kommunalbestyrelsesvalg" samt en kortfattet vejledning om, hvordan stemmesedlen skal udfyldes,
- 3) en **gul stemmeseddel** til regionsrådsvalget påtrykt ordene "Stemmeseddel til regionsrådsvalg" og forsynet med tre rubrikker til angivelse af henholdsvis bogstavbetegnelse, listebetegnelse (partinavn) og kandidatnavn,
- 4) en **gul konvolut**, der på forsiden er påtrykt ordene "Stemmeseddel til regionsrådsvalg" samt en kortfattet vejledning om, hvordan stemmesedlen skal udfyldes,
- 5) et **følgebreve**, der på vejledningssiden nederst i højre hjørne er påtrykt: "Schultz 2008", samt
- 6) en **gråblå yderkuvert**, der på forsiden i nederste venstre hjørne er påtrykt ordene "Stemmesedler til kommunale og regionale valg".

Brevstemmemateriale kan rekvireres hos Rosendahls - Schultz Distribution, Herstedvang 10, 2620 Albertslund, tlf. 43 22 73 00, telefax 43 63 19 69, e-mail distributi-

on@rosendahls.dk. Det er ikke muligt at bestille brevstemmemateriale via forlagets hjemmeside. Ved bestillinger af brevstemmemateriale bedes tydeligt angivet, at man ønsker **store sæt**, der består af alle 6 dele af brevstemmematerialet.

Bemærk, at kommunalbestyrelserne i henhold til en ændring af valglovgivningen i december 2012 fremover skal refundere staten udgifterne til det brevstemmemateriale, kommunen rekvirerer til brug for brevstemmeafgivningen i kommunen, se lovens § 107, stk. 3. **Kommunen skal fremover altså selv betale for det brevstemmemateriale, kommunen rekvirerer til brug for brevstemmeafgivningen, som kommunalbestyrelsen står for** de steder, hvor enhver vælger kan brevstemme, samt på visse institutioner, boliger og boformer omfattet af lov om social service og boliglovgivningen, i vælgerens hjem samt på afsides beliggende øer. Kommunerne vil derfor blive faktureret af Rosendahl's Schultz Distribution for det materiale, der bestilles. Udgifterne til brevstemmemateriale til brug for brevstemmeafgivning på sygehuse, Kriminalforsorgens anstalter og arresthusene, på skibe og havanlæg samt i udlandet afholdes fortsat af Økonomi- og Indenrigsministeriet.

Kommunalbestyrelserne kan i stedet for det følgebrev og den yderkuvert, som Økonomi- og Indenrigsministeriet har fået fremstillet, anvende det følgebrev, som kommunalbestyrelsen kan udskrive fra KMD A/S's valgudskrivningssystem, samt den yderkuvert, der passer til dette følgebrev.

Restoplæg fra kommunal- og regionalvalget i 2005 eller tidligere kommunalvalg må som udgangspunkt **ikke** bruges, men skal kasseres. Viser det sig alligevel nødvendigt i enkelte situationer at benytte restoplæg af brevstemmemateriale fra kommunale og regionale valg i 2005, skal ministeriet gøre opmærksom på, at det kan give nogle problemer i forhold til postsorteringen, hvis yderkuverten frankeres med en frankeringsmaskine, der påfører afsenderens postnummer. I dette tilfælde kan man risikere, at yderkuverten ved den maskinelle postsortering returneres til indehaveren af frankeringsmaskinen. Dette skyldes, at yderkuverten i det gamle materiale er mindre end i det nye brevstemmemateriale, som ministeriet har fået fremstillet. For at undgå dette skal brevstemmemodtageren overstrege afsenderadressen i frankeringsstemplet, inden brevet videregives til Post Danmark til postbesørgelse.

Brevstemmemateriale beregnet til folketingsvalg, folkeafstemninger eller Europa-Parlamentsvalg kan *ikke* benyttes til kommunale og regionale valg.

Brevstemmematerialet skal findes på de steder i kommunen, hvor enhver vælger kan brevstemme, senest fra den 3. tirsdag i maj måned i valgåret, jf. den kommunale og regionale valglovs § 66, stk. 2, 2. pkt.

5. Fremgangsmåden ved anvendelse af brevstemmematerialet til kommunale og regionale valg 2013

Ved brevstemmeafgivning til kommunale og regionale valg skal der kun bruges ét sæt brevstemmemateriale, idet hvert sæt som nævnt indeholder både en stemmeseddel med tilhørende konvolut til kommunalbestyrelsesvalget og en stemmeseddel med tilhørende konvolut til regionsrådsvalget. Følgebrevet vedrører derfor både kommunalbestyrelsesvalget og regionsrådsvalget, og dette følgebrev samt de to konvolutter med stemmesedler skal sendes til vedkommende kommunalbestyrelse i samme yder-

kuvert. **Yderkuverterne må ikke være indlagt i andre konvolutter ved aflevering til postbesørgelse.**

Om fremgangsmåden ved stemmeafgivningen kan i øvrigt henvises til den vejledning, der er trykt på bagsiden af følgebrevet, samt den kommende vejledning om afholdelse af kommunal- og regionalvalget den 19. november 2013, afsnit 8.4.3. På forsiden af følgebrevet skal vælgeren bl.a. angive, om der fremsendes én eller to konvolutter med stemmeseddel, jf. nedenfor.

Hvis en vælger kun ønsker at afgive stemme enten til kommunalbestyrelsesvalget eller til regionsrådsvalget, kan vælgeren tilbagelevere den ubenyttede stemmeseddel med tilhørende konvolut til stemmemodtageren, der i givet fald straks skal tilintetgøre den ubenyttede stemmeseddel og konvolut. I stedet for at tilbagelevere den ubenyttede stemmeseddel med tilhørende konvolut, kan vælgeren dog blot undlade at udfylde den pågældende stemmeseddel, men i øvrigt følge den almindelige fremgangsmåde ved at lægge den blanke stemmeseddel i den tilhørende konvolut og tilklæbe denne, og derefter lægge den tilklæbte konvolut i yderkuverten sammen med den anden konvolut med udfyldt stemmeseddel samt følgebrevet.

6. Hjælp til brevstemmeafgivning

I henhold til en lovændring gennemført i 2008 (lov nr. 1347 af 19. december 2008) har *alle* vælgere med behov for hjælp til stemmeafgivningen ret til at forlange, at hjælpen ydes af den person, som vælgeren selv har udpeget, når blot der samtidig medvirker en myndighedsperson (jf. kommunal- og regionalvalglovens § 55, stk. 2, og § 67, stk. 4). Hjælpen ydes af den personligt udpegede hjælper *ud over* stemmemodtageren eller, hvis der medvirker flere stemmemodtagere, *i stedet for* den ene af stemmemodtagerne. Ønsker vælgeren hjælp fra en personligt udpeget hjælper, skal der således i *alle* tilfælde ud over den personlige hjælper tillige medvirke en stemmemodtager. Dette gælder såvel ved stemmeafgivningen på afstemningsdagen som ved brevstemmeafgivningen.

Den fornødne hjælp skal i tilfælde, hvor vælgeren ved brevstemmeafgivning har udpeget en personlig hjælper, ydes af hjælperen og stemmemodtageren i *forening*. Det vil dog være naturligt, at det er stemmemodtageren, der sikrer sig vælgerens identitet, giver vælgeren vejledning m.v. og attesterer stemmeafgivningen på følgebrevet. Som en følge heraf må den personligt udpegede hjælper underskrive følgebrevet på vælgerens vegne, hvis vælgeren ikke er i stand til at underskrive følgebrevet, da den, der underskriver følgebrevet, ikke samtidig må attestere. Kan den person, vælgeren har udpeget, ikke underskrive følgebrevet, må en anden stemmemodtager tilkaldes for at løse denne opgave.

7. Brevstemmeprotokoller

Bemærk, at kommunalbestyrelsen skal oprette og føre en protokol over de brevstemmer, som kommunalbestyrelsen modtager til det pågældende valg. Se ministeriets cirkulære nr. 54 af 8. maj 2001 om brevstemmeprotokollers indhold og udformning.

8. Vejledning om brevstemmeafgivning til de kommunale og regionale valg den 19. november 2013

- ./. Vedhæftet som bilag findes Økonomi- og Indenrigsministeriets **Vejledning om brevstemmeafgivning til de kommunale og regionale valg den 19. november 2013 ved brevstemmeafgivning i kommunen.**

I vejledningen er bl.a. gengivet indholdet af Økonomi- og Indenrigsministeriets bekendtgørelse af 2. august 2013 om, hvilke bogstavbetegnelser der ved de kommunale og regionale valg den 19. november 2013 skal tildeles kandidatlistor for partier, der pr. 1. august 2013 er opstillingsberettigede til folketingsvalg, og for det tyske mindretals parti. I tilslutning hertil er udtrykkeligt anført, at fortegnelsen ikke viser, om de nævnte partier opstiller til valget i den enkelte kommune eller region. Det er endvidere anført, at fortegnelsen ikke udelukker, at der i de enkelte kommuner/regioner kan være eller vil blive opstillet andre kandidatlistor. Bekendtgørelsen er offentliggjort i Statstidende den 2. august 2013 og kan desuden findes på ministeriets valghjemmeside: <http://valg.oim.dk/valgmyndigheder/valg-til-kommunalbestyrelser-og-regionsraad-i-2013.aspx>.

Kommunalbestyrelsen bedes sørge for, at vejledningen lægges frem på de steder i kommunen, hvor der kan brevstemmes, med henblik på, at den kan være til rådighed for de vælgere, der henvender sig for at brevstemme.

Med venlig hilsen
Nicoline Nyholm Miller